Guidance voor het aanbevelen van anticonceptie voor vrouwen in de huisartsgeneeskunde: scoping review

Haio: Carlisi Myrthe , KUL
Promotor: Goderis Geert , KUL
Praktijkopleider: FRANSEN Raf , MANDERVELT Ann , Stroeken Liesbet

Context: Als startende huisarts is het moeilijk is om een overzicht te krijgen in het landschap van de anticonceptie. We zochten naar een beslishulp om op basis van shared decision making een keuze te maken met de patiënt en zo geen contra-indicaties te missen. Maar deze ontbreekt momenteel in het huisartsenlandschap. Daarom werd in deze scoping review op zoek gegaan naar het huidige bewijslandschap rond keuze van anticonceptie voor vrouwen in de huisartsenpraktijk, gebaseerd op patiënt-gerelateerde factoren en hun normen en waarden. Specifiek worden contra-indicaties en ongewenste effecten van de verschillende anticonceptiemethoden gezocht. Daarnaast wordt nagegaan welke indicaties er zijn die de keuze van dosis en soort progestageen of oestrogeen beïnvloeden.

Onderzoeksvraag: Welke richtlijnen en aanbevelingen bestaan er in het huidige bewijslandschap voor het voorschrijven van anticonceptie voor vrouwen in de huisartsenpraktijk, rekening houdend met patiënt-gerelateerde factoren en hun normen en waarden?

Methode: Er werd een uitgebreid literatuurnazicht uitgevoerd via verschillende databases zijnde Pubmed, Cochrane, Web of Science en Embase, maar ook via Google Scholar. Er werd gezocht naar richtlijnen rond anticonceptie bij vrouwen gepubliceerd tussen 2015 en 2025. Noodanticonceptie of hormoongebruik perimenopauzaal alsook anticonceptie voor mannen behoort niet tot de scope van deze review. De kwaliteit van de gevonden richtlijnen werd door de 2 onderzoekers onafhankelijk beoordeeld aan de hand van het AGREE II instrument.

Resultaten: In totaal werden uit de 1 622 artikels 9 richtlijnen geïncludeerd waaruit de antwoorden op de onderzoeksvragen geëxtraheerd konden worden.

Conclusie: Het is duidelijk dat de kennis rond factoren die de keuze van anticonceptie voor vrouwen in de huisartsenpraktijk bepalen reeds erg uitgebreid is. Helaas mist er nog een concreet overzicht en toont de review dat hoewel er veel overeenstemming is tussen de richtlijnen, er ook verschillen bestaan, met name op vlak van contra-indicaties. Omdat anticonceptiekeuze in de huisartsenpraktijk een complex proces is waarbij medische factoren, patiëntvoorkeuren en contextuele elementen samenkomen in gedeelde besluitvorming, is het van belang dat op basis van de informatie uit deze review een decision support tool ontwikkeld wordt. Zo zullen patiënten meer betrokken kunnen worden in de keuze van anticonceptie waardoor therapietrouw verbeterd wordt. Ook zal op deze manier de meest veilige keuze bevordert worden.